

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i.. / 21
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	5
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
José Alejandro Pitaluga Ivorra alejandro.pitaluga@uib.cat	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

PROFESSORAT:

Professor: Alejandro Pitaluga és professor de secundària des de l'any 1992. Al llarg d'aquests anys ha exercit la docència a centres de Formentera, Menorca i Eivissa. Ha ocupat diversos càrrecs a instituts d'educació secundària entre els quals destaquen dos anys com a cap de departament a l'IES Maria Àngels Cardona (Ciutadella), 4 anys també com a cap de departament a l'IES sa Blanca Dona (Eivissa), dos anys com a cap d'estudis a l'IES sa Blanca Dona (2002-2004) i vuit anys com a director al mateix centre (2010-2017). Ha col·laborat, com a formador, en cursos de funció directiva organitzats per la Direcció general de Formació professional i Formació del professorat de la Conselleria d'Educació i Universitat de les Illes Balears. Des de l'any 2018 és professor associat de la UIB per al Màster de Formació del Professorat a la seu d'Eivissa.

ASSIGNATURA:

L'assignatura Didàctica específica. Metodologia i recursos en el procés d'ensenyament i aprenentatge és una de les tres assignatures del mòdul d'Aprenentatge i ensenyament del bloc específic del Màster de formació del professorat. Les altres assignatures d'aquest mòdul són Didàctica específica. Disseny i desenvolupament curricular i Didàctica específica. Avaluació.

Totes tres assignatures, doncs, conformen el mòdul de didàctica específica i són, per tant, complementàries. A més a més, conjuntament constitueixen l'element fonamental del Màster, cosa que es comprova atesa la càrrega lectiva (són les que tenen més pes en nombre de crèdits ECTS -5- del Màster, llevant les pràctiques docents i l'elaboració del Treball final de màster).

L'assignatura de Disseny i desenvolupament curricular pretén donar a conèixer a l'alumnat els continguts curriculars de les matèries pròpies de l'especialització. L'assignatura de Metodologia i recursos vol oferir estratègies i recursos per facilitar l'aprenentatge de l'alumnat, és a dir, com possibilitar que els alumnes aprenguin. I l'assignatura d'Avaluació presenta els elements essencials d'avaluació (procediments, instruments, criteris, etc.), com a indicadors amb intencions d'establir el grau d'assoliment de les competències i destaca la importància d'avaluar també el procés d'ensenyament i aprenentatge per tal de fer-lo més ajustat a les necessitats de l'alumnat.

Guia docent

Totes tres assignatures s'inicien durant el primer període del Màster per possibilitar que un cop l'alumne realitza les pràctiques en centres docents, tenguí els coneixements i les habilitats necessaris per desenvolupar la seva tasca docent en la pràctica i pugui avaluar-la. És imprescindible, doncs, la coordinació amb els tutors de pràctiques en els centres docents i alhora la coordinació entre el professorat de totes tres assignatures.

L'objectiu general d'aquesta assignatura és oferir la possibilitat que el professorat de secundària i batxillerat adquireixi les estratègies i les habilitats necessàries per planificar i desenvolupar la tasca docent que haurà de dur a terme al centre i a l'aula. Entre aquestes estratègies destacam la d'adquirir informació sobre els aspectes teòrics i pràctics del procés d'ensenyament i aprenentatge, la d'utilitzar aquesta informació com a base per desenvolupar una aproximació personal a l'ensenyament, la de planificar unitats didàctiques i posar-les en pràctica, la de reflexionar sobre aspectes teòrics i sobre l'efectivitat de la pròpia pràctica, la de treballar cooperativament en la planificació i reflexió, etc.

Requisits

Requisits generals d'accés al Màster

(Pel correcte desenvolupament del curs, és imprescindible que els alumnes facin un bon assoliment dels continguts corresponents a les assignatures del Mòdul 1)

Competències

Específiques

- * Transformar els currículums en programes d'activitats.
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia) adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat de Música.
- * Adquirir criteris i destreses per a la selecció o elaboració de recursos didàctics.
- * Elaborar propostes basades en l'adquisició de coneixements, destreses i aptituds intel·lectuals i emocionals, i comprendre les possibles disfuncions que afecten l'aprenentatge.
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que considerin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les seves diferents característiques personals i col·lectives.
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge.
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans.
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personals i fomentar un clima positiu de convivència.
- * Relacionar els continguts de la matèria amb els de les altres, per tal de desenvolupar experiències interdisciplinars.
- * Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i la seva utilització com a suport a les activitats d'ensenyament-aprenentatge.
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- * Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada (Música, Anàlisi musical, Llenguatge i pràctica musical i Història de la música i de la dansa).
- * Concretar el currículum que es vagi a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Les diferents formes de dur a terme un acte docent, el camí utilitzat i la utilització dels recursos més adients, són la garantia d'èxit, per la qual cosa, es fa necessari analitzar l'escenari i els subjectes a qui va dirigit.

Continguts temàtics

- Tema 1.. Els models didàctics.
- Tema 2.. La transposició didàctica.
- Tema 3.. Les orientacions didàctiques en els diferents tipus de continguts.
- Tema 4.. L'anàlisi de les necessitats formatives.
- Tema 5.. Les estratègies metodològiques.
- Tema 6.. Els diferents tipus d'activitats: disseny, selecció i seqüenciació.
- Tema 7.. L'organització del treball a l'aula.
- Tema 8.. La comunicació en l'aula.
- Tema 9.. L'anàlisi, elaboració i ús dels recursos (materials, audiovisuals, TIC, etc.).
- Tema 10.. El context com a recurs.
- Tema 11.. Els espais, els equipaments i les instal·lacions.
- Tema 12.. La metodologia i l'atenció a la diversitat.

Metodologia docent

Si tenim en compte la transposició didàctica, no seria coherent fonamentar-se en les classes teòriques com a model d'ensenyament i aprenentatge; per la qual cosa, la metodologia utilitzada serà activa i que promogui la participació de tots els estudiants, així doncs, es partirà de l'anàlisi de les concepcions i idees prèvies i construir, de manera canalitzada, el conjunt de coneixements temàtics específics.

Volum de treball

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Portfoli, activitats i debats	Grup gran (G)	El portfoli o carpeta d'aprenentatge és un document elaborat al llarg de les sessions que permet a l'alumne mostrar el que està aprenent i possibilitar al professor un seguiment del progrés d'aquest aprenentatge. El professorat donarà les pautes perquè l'alumnat elabori un portfoli en el qual s'avaluaran també les presentacions, activitats i tasques realitzades a classe des del punt de vista dels alumnes. A l'estudiant del Màster se li avaluarà la capacitat de seguiment actiu de les classes, d'argumentar i d'opinar. També s'avaluarà l'aplicació de la teoria apresada a les tasques, l'exposició de les activitats als companys, un cop realitzades, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.	30

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Comentari d'articles	L'alumnat llegirà, analitzarà i comentarà un o dos articles de contingut pedagògic (metodologia i/o recursos) dels que trobarà penjats a la plataforma MOODLE de l'assignatura. S'avaluarà la capacitat d'anàlisi, argumentació, la qualitat de la informació aportada i la capacitat crítica i de reflexió.	15

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Projecte interdisciplinar de recerca	L'alumnat elaborarà en grup un projecte de recerca o d'investigació. A la tasca s'avaluarà la justificació, el treball competencial plantejat, els objectius i els continguts triats, el producte final i l'avaluació. També s'avaluarà una breu exposició del projecte als companys i companyes, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.	40
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració d'una unitat didàctica	L'alumnat planificarà de manera individual una unitat didàctica, amb les activitats i recursos corresponents, adreçades a l'ESO i de la seva especialitat. Partirà d'una descripció prèvia del grup classe i haurà d'establir unes pautes de gestió de l'aula. A la tasca s'avaluarà la capacitat d'establir el marc de relacions, les competències treballades, els objectius, les activitats i les orientacions didàctiques, els recursos didàctics emprats i les activitats d'avaluació.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

"El que les persones mesuren, de quina manera ho mesuren i quina importància atorguen a l'indicador, determinarà el que s'obté, de quina manera s'aconsegueix i alguna cosa de la mateixa importància: el que roman ignorat"

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Portfoli, activitats i debats

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	El portfoli o carpeta d'aprenentatge és un document elaborat al llarg de les sessions que permet a l'alumne mostrar el que està aprenent i possibilitar al professor un seguiment del progrés d'aquest aprenentatge. El professorat donarà les pautes perquè l'alumnat elabori un portfoli en el qual s'avaluaran també les presentacions, activitats i tasques realitzades a classe des del punt de vista dels alumnes. A l'estudiant del Màster se li avaluarà la capacitat de seguiment actiu de les classes, d'argumentar i d'opinar. També s'avaluarà

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

l'aplicació de la teoria apresada a les tasques, l'exposició de les activitats als companys, un cop realitzades, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20%

Comentari d'articles

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat llegirà, analitzarà i comentarà un o dos articles de contingut pedagògic (metodologia i/o recursos) dels que trobarà penjats a la plataforma MOODLE de l'assignatura. S'avaluarà la capacitat d'anàlisi, argumentació, la qualitat de la informació aportada i la capacitat crítica i de reflexió.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 20%

Projecte interdisciplinari de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat elaborarà en grup un projecte de recerca o d'investigació. A la tasca s'avaluarà la justificació, el treball competencial plantejat, els objectius i els continguts triats, el producte final i l'avaluació. També s'avaluarà una breu exposició del projecte als companys i companyes, així com la participació en els debats posteriors atenent a la qualitat de les intervencions.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 30%

Elaboració d'una unitat didàctica

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat planificarà de manera individual una unitat didàctica, amb les activitats i recursos corresponents, adreçades a l'ESO i de la seva especialitat. Partirà d'una descripció prèvia del grup classe i haurà d'establir unes pautes de gestió de l'aula. A la tasca s'avaluarà la capacitat d'establir el marc de relacions, les competències treballades, els objectius, les activitats i les orientacions didàctiques, els recursos didàctics emprats i les activitats d'avaluació.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A més dels articles i documents que es lliuraran a l'aula, i aquella informació que estarà a l'abast a: <http://sites.google.com/site/mfpmusica/home>, els estudiants poden ampliar els continguts de l'assignatura mitjançant la bibliografia següent:

Bibliografia bàsica

ZABALA VIDIELLA, A: La pràctica educativa. cómo enseñar. Ed. Graó. Barcelona 1995

HERNÁNDEZ, F.: La organización del currículum por proyectos de trabajo. Ed. Graó. Barcelona 1992

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 21

ZABALA, A (diversos autors): El constructivismo en el aula. Ed. Graó. Barcelona 1993
GALLEGO, J.: Las estrategias cognitivas en el aula. Ed. Escuela Española. Madrid 1997
MONEREO (Coor.): Estrategias de enseñanza y aprendizaje . Ed. Graó. Barcelona 1994
ANTÚNEZ, S. (diversos autors): Del proyecto educativo de centro a la programación de aula. Ed. Graó
NOGUEROL, A.: Técnicas de aprendizaje y estudio . Ed. Graó. Barcelona 1994
ESCAMILLA, A.: Las competencias básicas. Ed. Graó. Barcelona 2008

Bibliografia complementària

GIRALDEZ, Andrea (Coor.): Didáctica de la música. Ed. Graó. Barcelona 2010.
ESCAMILLA, A.: Las competencias en la programación de aula. Ed. Graó. Barcelona 2009
GIRALDEZ, Andrea (Coor.): Complementos de formación disciplinar. Ed. Graó. Barcelona 2010.
TORRES, J.: Globalización y interdisciplinariedad: el curriculum integrado. Ed. Morata. Madrid 1996.

Altres recursos

<http://sites.google.com/site/mfpmusica/home> (Web-site del Màster de formació de professors de música)
<http://www.weib.caib.es/> (Conselleria d'educació, cultura i d'universitats)

